

Spis treści

Wstęp	7
1. Ludy Kirdi: nazewnictwo, podział, stan badań	11
1.1. Problemy z klasyfikacją ludów Sudanu Środkowego	13
1.2. Kirdi – jedność w różnorodności	20
1.3. Kirdi z gór Mandara	24
1.4. Kirdi z przedgórza Mandara, równiny podgórskiej i znad Logonu	32
1.5. Kirdi w dolinie Benue i na wyżynie Adamawa	41
2. Kirdi w refugialnym tyglu północnego Kamerunu	47
2.1. Przed ekspansją islamu.	50
2.2. Napór państw islamskich z północy i wschodu	53
2.3. Islam a transsaharyjski handel niewolnikami	58
2.4. Święta wojna Fulbe	64
2.5. Migracje i kolonizacja europejska	72
2.6. Współczesne reperkusje niewolnictwa Kirdi	78
3. Tradycyjne systemy społeczne Kirdi	85
3.1. Rodzina podstawowa.	87
3.2. Zagroda i wewnętrzne relacje rodzinne	93
3.3. Schemat dawnej struktury acefalicznej	100
3.4. Obrzędy przejścia jako konsolidacja więzi rodzinnych	109
3.5. Zmiany w tradycyjnych strukturach społecznych.	114
4. Życie gospodarcze	122
4.1. Zasiwy ‘prosa’ i jego znaczenie dla lokalnej kultury	124
4.2. Nowe uprawy (bawełna, ryż)	135
4.3. Prawo do ziemi.	140
4.4. Techniki uprawy i narzędzia rolnicze	141
4.5. Inne aktywności gospodarcze	146

5. Świat nadnaturalny	153
5.1. Fenomen wróżbiarstwa i czarownictwa	156
5.2. Świat duchów, bóstw i herosów	160
5.3. Istota Najwyższa w kontekście sporu o monoteizm afrykański	163
5.4. Przenikanie islamu i chrześcijaństwa	169
6. Tradycyjny model wychowania i oratura	177
6.1. Pierwsze etapy tradycyjnego systemu edukacyjnego	178
6.2. Grupy wiekowe, obrzędy inicjacji i etos	181
6.3. Rola oratury w wychowaniu	185
6.4. Zagadki i przysłowia – przykłady mniejszych form narracyjnych	189
6.5. Liryka i większe formy narracyjne	192
6.6. Szkolnictwo typu europejskiego a tradycyjne wychowanie i oratura.	204
Zakończenie	206
Bibliografia	209
Wykaz nazw grup etnicznych	229